

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 —
Negyedévre 2 50 —
Egy órára 1 —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Kohányi Gyula**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

Negyebes péntek sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzár hirdetések alku szerint jutányos áron vetelnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Külpolitika.

Debreczen, január 30.

Tegnapelőtt ez került szóba a képviselőházban. Sajnos, csak egy interpelláció alakjában, amelyre adhat a miniszterelnök akármilyen választ, a többség azt tudomásul fogja venni s más képviselőnek nem lesz joga hozzászólni.

Kossuth Ferencz interpellációja a Muravjev új orosz kancellár párisi utjának hatása alatt született, — arra kér felvilágosítást: Van-e tudomása a miniszterelnöknek Muravjev párisi és berlini utjának céljáról s szándékozik-e erről a Házat tájékoztatni s szándékozik-e odahatni, hogy az orosz kancellár útja által körvonalozott politikai akció ne történiék az osztrák és magyar monarchia háta megett és érdekei ellen.

Higyük a jobbat, azt, hogy Bánffy báró mindhárom kérdésre igennel fog felelni s akkor vajjon mi fog kiderülni?

Ki fog derülni először az orosz-francia szövetség miben állása, mert hiszen úgy mondják, hogy Muravjev Párisba különös utasításokkal érkezett, míg Berlinbe csak udvariasságból megy, Mindenesetre különös udvariasság, mely a mi monarchiánkat kihagyja a játsz-mából. Nem azért panaszozzuk ezt fel, mintha nagyon vágyánk az orosz külügyminiszter látogatására, hanem igenis azért, mert ha egy szövetségesünknel látogatást tesz egy szomszéd állam vezető férfia, minket sem szabadna kihagynia. — De hát ez a bécsi külpo-

litikának már régi átká, — ne is sokat törődjünk vele.

Hanem igenis törödnünk kell Törökország sorsával, mint azt Kossuth Ferencz is hangsúlyozta. Ma úgy áll a dolog, hogy a hatalmak különféle fenyegetésekkel lassanként rákényszerítették a szultánt bizonyos reformokra, amelyeknek igazi mivoltáról azonban még nincs a világ tájékozva. Nagy kérdés — vajjon a megígért s már nap múltán életbe lépő reformok az egész Törökországban annak minden polgárára kiterjedők lesznek-e, avagy csakis kényszerárfolyamon kerülnek torgalomba a kereszténynek használatára?

Sajnos, úgy a török, mint az azt jelen szorult helyzetében nagy mértékben befolyásolni képes orosz udvaroknak ez a jelszava: Te nép, buta vagy a nem érdemled meg a szabadságot. Az osztrák és magyar kormányoknak már a szomszédság révén is kötelessége odahatni, hogy minden helyen, hová e hatalma, a szava elér, mindenkinek egyenlő szabadsága legyen, úgy a vallási, mint személyi tekintetben. De kötelessége odahatni az osztrák és magyar külügyi kormányoknak, hogy Törökország integritása mai épségében továbbra is fentartassék, a mi aztán összefüggésben van az előbbivel is, mert hiszen ha bekövetkeznék az, ami az orosz politika hagyományos szelleméből ítélve, czéllozva van, hogy az örmény s más kereszténynek nagyobb szabadságot nyerne, illetve a mohammedánok nem nyerne

annyi szabadságot, mint az örmények, macedonok és albánok: Törökország rövid időn belefekszik rég megásott sirjába, mert a felszabadult keresztény tartományok az orosz politika érdekszférájába kerülnek, hálából s az így körülfogott tunya és lenyüggözöttségében lehetetlen ozmán vilajetek hanyathomlok fognak urukkal együtt a veszélybe rohanni.

Kíváncsiak vagyunk, mit fog felelni Bánffy báró a Kossuth Ferencz interpellációjára?

Kohányi Gyula.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház ma délelőtt 10 órakor tartott ülést folytatva a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását. — Az országos levéltár tételénél Thaly Kálmán, az anyakönyvvezetésnél Pader Rezső, a színházaknál Molnár János, Benyóvszky Sándor gróf és Rátkay László szólaltak fel. A 12 órakor felbeszakitották a költségvetés tárgyalását a kérvények sorjegyzéke miatt, Nagyobb vita volt a görög katolikus magyar püspökség felállítását sürgető kérvény tárgyalásánál. — Az ellenzék több vezérférfia szólott a kérdéshez és követelték hogy a kormány nyilatkozzék minő álláspontot foglal el a magyar liturgia kérdé-ében. Az ülés végén Várossy Gyula interpellációt intézett a vallás és közoktatásügyi miniszterhez a csongrád megyei tanfelügyelő politikai tulkapásai tárgyában.

Törvényjavaslat a kongruáról. A kongrua rendezéséről szóló törvényjavaslat — értesülésünk azerint — már teljesen elkészült a kultuszminisztériumban. Wlassics miniszter erről a Házat a kultusz-budget tárgyalása alkalmával fogja hivatalosan értesíteni.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

SZERETLEK.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

írta: Kiss Pál.

Zárt tettem én a szívemre.
A szerelmét tagadám:
Hegy ne ejtse meg a szívem,
Ne vegye meg a szerelmem
Se szőke, se barna lány! . .

Hiába volt, csak hiába,
Addig jártam szeretszét,
Tiszamenti falucskába
Megláttam egy szőke lányka
Elbájoló szép szemét.

S drága lánykám szép szemébe
Ott találtam végzetem
Pattant szívem régi zára:
S szívem tiéd már leányka
S tied henn' a szerelem

Szeress te is, kis virágom,
Szőke lánykám, légy enyém!

S még a földön menyben járunk
Boldogabb pár nem lesz nálunk
Itt ezen a földtekén!

Krónika.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Debreczen, jan. 30.

Megosztottunk ugyan a szerkesztőség köbor lovagjával. Hajdu-Huszár urral, hogy felváltva írjuk a krónikákat, hanem azért engedtessek meg nekem, hogy a legelső alkalommal is megszegjem a megállapodást s visszatérjek a már megénekelte előző hétre is.

Az irodalom halottján kezdjük a sort, a ki magabavonultsága által épügy felkeltette maga iránt a figyelmet, mint költeményeinek megrázó erejével. Vajd a János elköltözött az elők sorából, üresen maradt a legkiemelkedőbb polcz a magyar Paraszszus tetején, ki fogja betölteni? Azt hiszem, egyelőre senki. A mi korunk nem való arra, hogy igazi költői lélek el ne kallódjék benne, láttuk az igazságát Reviczky Gyulán — avagy el ne dobja magától a lantot s ne lásson sikeresebb foglalkozás után. — Ahoz a magyar nemzet átlaga nem elég művelt még, hogy mély

filozófiával terhelt, eszmékben bővelkedő magvas költeményeknek olvasója, köre legyen, sőt még ahoz sem, hogy egy egyben mindkét tehetség egyaránt kifejlődhessen. Ehez még csiszolódnia kell a magyar leleknek, magába kell szednie sok idegen elemet, fel kell dolgoznia mindet igazán magyarrá, aztán magába kell szednie sok-sok természettudományt. — Tessék meghinni, hogy e nélkül nincs helyes világnézet, nincs igazi műveltség, e nélkül nincs bölcselkedés — nincs teremtő erő, nincs költészet, de nincs valóság sem.

Pedig nem veszték ki még az ideális lelkű emberek a világból. Egy verskötet jelent meg a múlt héten, a címe Blanche, a szerzője Kempelen Farkas. Talán nem ismeretlen mindenki előtt ez a név. A viselőjének az atyját ismerte az egész ország, ő csinálta az eddig nem utánozott ördögmasinát a beszelő ember hábot, a melynek afféle halvány utánzata a mai fonografos automata, akár a bátyafalnak a papírmásé. Tehát Kempelen Farkas hét esztendeig volt szemben néma és — a mi fő — névtelen trubadurja egy férjes asszonynak. Mezarthim néven írta hozzá a verseit s íme 7 év múlva meghalt a férj, megnyílik a Mezarthim ajka s egy évvel később

Miniszterek Bécsben. Bécsből jelentik: Banffy Dezső báró magyar és Bardeni gróf osztrák miniszterelnökök, valamint Lukács L. és Bilinszky lovag pénzügyminiszterek tegnap d. e. 11 órakor az osztrák miniszterelnökségi palotában tanácskozássra gyűltek össze, amelyben a bank- és valutakerdésnek három függőben levő pontját vették tárgyalás alá. E tárgyalások valószínűleg még a mai napot is igénybe fogják venni. A tanácskozás megkezdése előtt a király Lukács László pénzügyminisztert magánkihallgatáson fogadta.

Színház.

Kuruczvilág.

(Eredeti regényes operette, 3 felvonásban. Szövegét írta: Dóczy József. Zenéjét szerzették: Széll Kálmán és Dóczy József. Először adták a debreczeni színházban f. január hó 19-én.)

Tompá Mihály a Rákóczy-kor világából, ebből az édesbús, örömmel és bánattal teljes korból kiragadott egy tréfas epizódot, hogyan boszulja meg magát az öreg Kurucz, Szuhay Mátyás, a vén labanczon, Vas Benedekén, ki tarczali pinczejét felpredáltatta. A Tompa a derűs humoru költeménye dicséretet aratott Arany pályanyertes Tompá mellett az Akadémia pályázaton, ezéltt ötven esztendővel.

Ez a kedves költemény egy folszázad multán kedvre hangolt két rokonszenves fiatal költő embert s operette librettót csináltak belőle és megzenésítették.

Régóta szól a fama a Széll-Dóczy szerzőtársaság, a debreczeni Zelli-Souppé-czég operettjéről s mi tőrés tagadás nehezen vártuk, hogy mar egyszer csakugyan színre kerüljön. Magyar operett ma is elég ritkaság; magyar tárgy operett meginkább — debreczeni szerzők magyar tárgy eredeti operettjéről pedig meg tudunk nem hallott a világ.

Hanem meg is látszott a jóakarata s kíváncsi várakozás képe a színházon, mely bérletszünetes előadás daczára minden zugában szüntől megélt s majdnem egy «théâtre paré» benyomásával hatott az emberre.

Csak hogy a théâtre paré rideg díszlet a lelkesedés, a szeretetteljes jóakarata s őszinte elismerés zaja váltotta fel.

Mert mondjuk ki előre, hogy a darab

zajos sikert aratott és a siker nem mondva csinált, hanem igazi siker volt, melyhez őszintén gratulálunk a szerzőknek és a közönségnek egyaránt, mely a «Kuruczvilágban» megnyilatkozó komoly számba veendő tehetségekkel szemben meghazudtolta azt az ősi elvet, hogy senki sem próféta hazájában s bőszesen fizeti meg a nyert élvezetes tapsaival, elismerésével.

Nem akarjuk azt alítani mintha a mi kedves földieink operettje befejezett műretek volna; sőt határozottan meglátszanak benne a kezdet nehézségei és aránytalanságai. És hogy a hibákkal kezdjük, sietünk is ezeket mindjárt kimutatni, annál inkább, mert azt hisszük, hogy a szerzőknek ezzel jószolgálatot teszünk. Nem tarjuk őket olyan vékony dongájú tehetségeknek, kiket a kritika legelső szelőlője elfu a nyilvánosság szinpadáról, hanem teljes várakozással nézünk tovább a működésük elé.

Meg aztán jobb is először a hibákkal beszámolni.

Első kifogásunk az, hogy a darab meséje nagyon vékonyan csörgödez; alig van a 3 felvonásban több, mint Tompa elég rövid elbeszélő költeményében. Hanem a dal, a zene annál több; minden három négy mondás után egy zeneszám következik. Az akció és a zenei részek aránytalansága vonatottá teszi a darab menetét s az egészet 3 $\frac{1}{2}$ órára nyújtja ki s hogy unalmassá nem lesz, az csak a dalok fülbemászó voltának köszönhető. A mese és akció kevés volta okozza azán hogy igazán kidomborodó szerep, talán az egyetlen Bellevillét kivéve, nincs is a darabban. Szuhay, kitől a szövegíró az invencziót Belleville lovag részére foglalta le, aztán a szerelmesei, Keszzi Elemér, labancz hadnagy Vas Anna s ennek atyja Vas Benedek labancz kapitány, elmosódott, határozott körvonalak nélkül szűkölködő alakok; — és a zenében kevés a magyar motívum, a darabban pedig a korfektés, bár erre a szövegíró nem egy ízben törekedett. A zenéi részek egy részét el kellene hagyni s akkor nagyobb arány lenne a szöveg és a zene között s az akció is jobban kidomborodnék. Mint valaki szellemesen megjegyezte, ebből az operettből háromra való dallam kitalál. És még Herkó pater alakjának túnyomása ellen van kifogásunk.

Bizonyára elég őszinték voltunk a hiányok feltárásában s lokálpatriotizmussal senki sem vádolhat. És ha ezek daczára a darab tisztességes sikerét konstatáljuk: az azt

bizonyítja, hogy sokkal több jónak kell benne lenni, mint amennyi a hiányosság.

És úgy is van.

A mese erőteljességét a kellemes, vonzó modorban színrehozott epizódok nagy száma pótolja; az alakok markáns vonásain azok sok felesége, a drámai erőt a kedély, a humor s a zenei részek tulságos bőszéget teljes mértékben helyreüti szépségük, dallamosságuk. És elleledjük, hogy a szerző Szuhayt, Keszzi Annát elmosódó alakokká tette, mikor ezek Belleville-el együtt olyan sokszor és olyan szépen énekelnek.

A darab meséje röviden ez:

Szuhay Mátyás, kurucz kapitány (Békessy) tarczali pinczejében mulat embereivel, kik közt van Belleville lovag, francia tüzerüst is (Kaposy Józsa), Herkó pater (Sziklaly) a részeges barát (mint említém, meglehetősen eltulzott alak) és Keszzi Elemér kurucz hadnagy. (Kallay Lujza) ki szerelmes Vas Benedek labancz kapitány (Püspöky) szép leányába, Annába (Szende Anna) s általa viszontszerettetik. Mig a kuruczok a pincze egyik mellekágában mulotnak, betör a szinpadon levő részbe Vas Benedek embereivel s ami bort meg nem isznak, a szétvert hordókból kifolytatják. Ekkor előtérnek a kuruczok Szuhay vezérlete albt; beszédet tart a labanczokhoz, kik Rákóczyhoz állanak, Vas Benedek pedig egy nagy üres hordóba buvik ijedtében.

Észre veszi ezt Belleville, vagyis a kis Kaposy, s elhatározza, hogy most megszerzi Annát Elemérnek a vén hiu labancztól, ki leányát csak legalább is bárónak akarja adni. Egy mesét gondol hát ki, mely szerint Keszzi Elemér a király öcsésének az életét mentette meg s ezért legközelebb báróságot és kilencz falut kap. El is szökteti Annát, ha csak a vén kurucz Vas meg nem gátolja. Vas Benedek ezt hallván, majd elolvad a hordóban s elhatározza, hogy a leányát minden áron Elemérhez adja. Mikor a kuruczok elvonulnak, ő is haza ossan.

A második felvonás Vas házában történik, hol régi jó magyar szokás szerint a cselédek Katalin gazdasszony (Lacsarek) vezérlete alatt Anna, a házi kisasszony felügyelete mellett fonnak és tollat szótanak.

Ott van a fonóban Pirokska is, — (Szabó Irma), Anna barátjánője, kinek a szerepe abból áll, hogy egy szép melodramát

megjelenik a verskötet, ajánlva özv. Jakabfalvy Gyuláné, sz. Fay Blankának, a végén a legaradozóbb boldogságot hirdelve! Mig ilyen par ember van a világon, nem kell féltünk a költszetet, bár magam is mesze látom a Vajda Janos utódját...

A szellemi királyokról térjünk át a tényleges uralkodókra. Az egyik a kiról szólnom kell, — holt, a másik halálra szánt. Az első nem más, mint III. Bela magyar király, akinek a csontjai az emberlani muzeumban lelteri szám alatt hevernek, — mig a Hentzi szobra teljes dicsőségben fenragyog — ha kissé roszdásan is — a Hunyady László halálának helyén...

Difficile est satiram non scribere s talán méregbe is mártanám a tollam, ha vissza nem tartana a kegyelet...

Az orosz czar a másik uralkodó, — a halála szánt 27 éves desi ifju, fiatal szép felesége, gögicselő kis leánya van, hatalmas ura 100 millió ember testi és lelki nyugalmanak s neki magának meg sinezen nyugta e földön...

Rémlátások gyötrik, ezerek jajja hallik a fülébe s nem mer cselekedni. Emellett ki-ki ujjal a fején egy régi seb, amelyet fanatikus bosszu ütött vala rajta. Egész világ lesi várja mit tesz, mit gondol a nagy ur, ő pedig betegesen orvos utan küldöz, levegő utan kap... Amit el nem végez a koronázási ünnepe

szörnyü vérmásának rettenetes képe, gondoskodik róla a hatalmas Nihil... De ő nem akar meghalni, új kancelliart szerez s intezni kívánja Europa sorsát, amely részvétellel tekint reá s szép feleségére, elgondolván: ime, ez az ember akar Törökország népe orvosává lenni! Szegény, hatalmas czar...

Regi idők képe halavány konturral tünik fel előttem, lelván ezt a szót: kancelliar s tollamra kerül még önkéntelenül az utolsó-nak neve, ki Magyarországon a czimet viselte De irnom serkent róla maga a betü is, amely a mult hetek képét tárja fel előttem... Apponyi György beteg, halála közelg már. A konzervatív aulikus szellem uralmanak utolsó képviselője ő, annak az emléke hanyatlak alá a magyar politika égboltján. — Azt mondják, hogy hatalmas szellemek vissza világitanak, vagy megmarad arányuk letünük után sokára is, a szerint a mint meguk terjesztették a világosság, a haladás szellemét, vagy utjában állottak annak. Apponyi György gróf — sajnos — az utobbi kategóriába tartozott s hatása leginkább fának, Albertnek a magatartásában tükrözödik vissza meg ma, politikai halála után teljes 30 esztendővel is.

Megvagyok róla gyöződve, hogy Apponyi Albert régen fennem lobogtatná a szabadelvüség zászlaját s ma nem kellene a Banffy

zsarnokuralma alatt tengőlnünk cserébe a szabadelvüségért, — ha Apponyi György gróf husz esztendővel kevesebbet él. Vajjon nem lesz e már e szempontból késő a halála?!

De hogy a mennyire igaz ez arnyéklegenda, nagyon meglátszik más dolgokból is. Itt van pl. a csabai pátronátus kérdése. — El vagyok telve örömmel Csaba hazafias lakosságának derék állásfoglalása felett, amelylyel visszamerte utasítani a középkori szellemü királyi rezolucziót. Mert hiszen hogyan is lehessen olyat kívánni egy 3/4-ed részben protestáns várostól, hogy annak egész lakossága fizesse a róm. kath. plebánost, de választani csakis a kath. bizottsági tagoknak legyen joguk! S ha ilyen egy sem volna a törvényhatóságban?! Bizony, félrelépett ebben a kérdésben Wlassics, a nagy büntető jogász!

S félrelépett még egyebben is, — az erdélyi koadjutor-ság kérdésében. Azt olvasom ugyanis, hogy megvan a modus vivendi: Majláth gr. megkapja az utódlási jogot, hanem a király nevezi ki és nem a pápa, mint eredetileg Róma kívánt. Véknyalom ezt kissé ezt az elégtételt. Ha Majláth gróf ur egyszer visszautasította ezt az állást — bármieri, többé ő nem jöhetett szóba. — Mas személylyel szemben elfogadtam volna ezt a megoldást. Ez Ausztriának tett engedmény.

Ad vocem Ausztria. Ott is hazaküldték a képviselőházat. Kiváncsiak vagyunk, hogy

gyönyörűen elszaval, amiért hatalmas taps volt a jutalma.

Elemér Kata és Piroska tudtával és segélyével, míg Belleville és Szuhay közre működésével megszűnteti Annát, Vas tudja leánya szökését, de Keszi leendő állítólagos bárósága annyira elvakítja, hogy állítólagos, mint mondja is, ő szállítja el a szerelmes part a kurucz táborba. Am Szuhay a labanczok garázdálkodásának viszonzásául Vas nevében irt s elvesztett és a kuruczok által megtalált pecsétgyűrűjével megerősített levélben azt hagyja meg a labancz kapitány kasznárjának, hogy leánya férjhezmenetelének örömeire összes gabonáját ossza ki a szegények közt, a mit a kasznár (Vágo) a fősvény Vas határtalan bosszúságára teljesít is.

A kurucz táborban eljárnak egy szép toborzót, amelyért teljes dícséret illeti a tánczosokat: aztán K a p o s i elenekel néhány drasztikus orfeumi kuplét, lehetőleg kiszinezve amiért ifjabb és öregebb műpártolóktól zajos méltánylásban részesült; majd következnek a szökevények egybekelése; csak hogy a kuruczok jó kanonjogászok s tudják, hogy látszólag nőrablás esett forogván fen, jó lesz a kocsis ruhában lappangó Vas Benedek beleegyezését is kérészokolni, amit ő attól féltében, hogy lánya elesik a báróságtól, saját magának leplezése után sietve ad meg. Miután az ifju pár egybekelt, felfedezik Vass előtt, hogy ő fel van ültetve, magára kifo-ztva s a fősvény labanczot majd megüti a guta. De épen jön H. Rákóczy Ferencz követe, ki K e s z i Elemért valóban bárói rangra emeli (?) s erre aztán Vas is Rákóczyhoz áll a császártól. A hatsó függöny, mely egy Sztrogoff Mihály belülszövegeket mutat, amint Szerencs vidékén, hol a darab játszik, meg a mesében sem fordul elő, — felemelkedik s látjuk H. Rákóczy Ferenczet görögütüzel megvilágítva s a függöny a Rákóczy induló hangjai közt ereszkedik le.

A szerzők három koszorut kaptak, különösen szép volt Dóczy ezüst koszorúja, melyet barátai adtak neki. A három primadonna pedig a hátsó szerzőktől kapott érdekes emlékek: K a p o s i egy virággal díszített águt, S z e n d e egy virággal díszített roskát, K á l l a y egy szép szivalaku koszorut.

A szereplők mindent elkövettek az előadás sikere érdekében s a zajos elismerés egy részét illeti. K a p o s i remekül játszott s énekelt, S z e n d e és K á l l a y elragadó pár voltak s nagy tetszés mellett énekeltek, éppugy B é k é s y is. S z i k-

fognak lefolyni a választások, hány %-os kvóta lesz a jelszó. Mert ott minden kétséges, csak egy nem: az, hogy lehetetlen olyan p a r l a m e n t összevételére akár szépen akár erőszakkal, amely ne akarja leszállítani az osztrák s felemelni a magyar kvótát. — Vajjon észre téré-e a megvásárolt magyar nemzet, vajjon csatlakozni fog-e Hevesmegye feliratához Debreczen városának kormánypártja, mely a választások alatt magának vallotta a régi magyar kvótabizottság álláspontját, vagy eltemeti az elavult lomok sirtövére?

...Négy lépés a hossza, két lépés a széle,
Alig egy két perc, már körül is van járva,

énekli S z á s z Károly a sirtól, pedig ez a meghatározás egyáltalán nem precíz. Többféle sir van a világon. A magyar tudományos Akadémia irattára egyik legnevezetesebb sirtövére a világnak. Oda temetnek hőseket, — Falstaffokat, bolondokat és okosokat, vagy legalább olyanokat, akik magukat ezek egyikeként, vagy másikként tartják. Az ide temetett halottak közös neve a magyar társadalmi életben: titkos drámaírók, jaj anna aki őket felakarná támasztani, de kétszer jaj nekünk, ha ők maguk igyekeznek feltámadni s kísértének egyik másik színpadon. Ismét más sirtövére az országgyűlés kérvényi bizottsága. Akinek az ügye ehhez az areopághoz kerül,

l a y, P ü s p ö k y, Beczkói, V á g ó L o c s a r e k n é nagyon jól alakítottak, S z a b ó Irma szép szavalatáról s a toborzóról fentebb emlékeztem meg. a—a.

És most, a darab zenei kritikáját is illetőleg átadom a szót a referensnek.

A Dóczy-Szell társszerzők eredeti magyar operettejének — mondjuk ki mindjárt elején az utóbbi évtizedek hasonfajta kísérleteivel szemben megvan az a tagadhatatlan előnye, hogy benne határozottan dominál a magyar népies elem. S ezzel nem kis dícséretet mondottunk a tegnapi premíeről, mely egy törekvő fiatal dilettánsnak nem minden kifogás nélkül bár, de tisztességes munkája.

A »Kurucz világban« felhalmozott két estére is elegendő nagy zenei anyag arról tesz tanuságot, hogy Szell Kálmán tehetséggel m e g á l d o t t zenész, a ki életében már igen sok muzsikát hallott még többet játszott, s most midőn a táncdarabjaival elért biztató sikerek után nagyobb szabású alkotásba fogott, úgy járt ő is, mint igen sok kezdő, kinek rengeteg sok a mondani valója s azt hiszi, hogy ezt a fejében zsongó sok tetszetős dallamot, melyekről maga sem tudhatja, melyik az eredeti gondolat, melyik az idegen impresszió, kivételül mind fel kell találni a t. cz. közönségnek.

A »Kurucz világban« is sok a reminiscenzencia, sok a régi ismerős, de meg kell adni, hogy a honi és idegen területen tartott tarlózás eredményét szerzőnk igen sok hely ritka ötletességgel kötötte eredeti szép gondolataival együtt egységes csokorba. Ez magyarázza meg azt a többször ismétlődő zajos tetszést, melyet a darab a jó akaró közönség részéről találkozott. Mindenesetre azonban a zenei rész okos redukálásával szerzőnk csak használt volna az operettenek, előnyére vált volna ez a fentebb elismeréssel kiemelt mellyel a lépten nyomon fölhangozó $\frac{3}{4}$ -es ritmus minden változatosság mellett is feltűnő ellentétet mutat.

A mintegy 25 számra terjedő zenéből ki kell emelnünk az I. felvonás hatóságos t á b o r d a l a i t, S z u h a y b o r d a l a t, a Keszi epedő s z e r e l m i d a l a t i mely legelőszóbb része az egész darabnak; — jól tudja ezt a szerző is mert a II. felvonásban Annával ismételve elénekelteti: általában az egész darabban sok az ismétlés, a II. felvonást bevezető hangulatos r o k k a d a l t, az Elemér és Anna s z e r e l m i d u e t t e j é t (Enyém, enyém vagy én

kedvesem!) az Anna b u c s u d a l a t (»Isten veled, kedves hajlék!«) bár ez sem. m e n t m i n d e n reminiscenzenciától, A harmadik felvonásban csinos volt az egyik társszerzőnek, Dóczynak betétül alkalmazott, már régebben elterjedt k e r i n g ő j e: [Nézz rám, nézz rám . . .] s egy komolyabb tanulmányra valló, izléssel megszerzett octette mely már emelkedést mutat a vig opera felé nem így a couplek, — a csikóbőrös kulacsró, s különösen az »Amit nem illik mondani« — refrainz, mely felpaprikázott operett izével zajos tetszést aratott a felső régiókban, de nem szolgált emelésére a darab észtheticai színvonalának.

Az előadásról csak elismeréssel szólhatunk. A főszereplők Kaposy, Kállay és Szende szép énekkel részlegelték a bőséges tapsra, a hangszerelesben sok volt a banálitás, a zenekartól pedig az ezutáni előadásokra diszkréttebb kíséretet kérünk, különösen a nagy dob, triangle és ezintányérok mérsékeltebb használatát. A karok kissé gyengén működtek. v.—j.

A jövő heti műsor. Komjáthy János színigazgató a jövő hét műsorát a következőképen állította össze: Vasárnap d. u. Dolovai nábob leánya, Herczeg népszínműve, — este Kuruczvilág, Dóczy és Szell operette; hétfőn V. László, Dobsa tragédiája, kedden A kis lord, először, szerdán ugyanez; csütörtökön A boissyi boszorkány operette; pénteken A bányamester, Zeller operette; szombaton Grant kapitány gyermekei, látványosság; vasárnap este A paraszthűség, Than Gyula népszínműve.

TARKA-ÉLET.

A szerelmes Pál.

Nem szerkesztőségünk Páljairól szól az ének, mint azt méltóztatnának gondolni.

— De ki akkor ez a Pál? — kérdik önk. Ezt majd elárulom később, addig tessék figyelemmel lenni.

Tehát: ez a Pál — az én szerelmes barátom, köbirtalmára nézve nincs olyan terjedelmű mint herkulesi színész K i s s Pál, de szerelmi dolgában nem áll hátrább ennél. (Én ugyan nem ismerem az ő szerelmét.) Kettőjük közt még van egy óriási nagy különbség, mert K i s s Pálnak, a színésznek

kezét szegezze a törvényfához két szárait törje kerékbe, azután üsse a fejét le és testét vesse kerékbe a hóhér. Így lakoltak kétszáz év előtt a sirtablók, A mai értelemre fordítva amint hogy a bűn is csak képletesen ugyanaz de annyi egyezik hogy a bűnös saját nyelvével vallott, és az ezer tapu. Az ítélet így kellene hogy szóljon: tiltassék el az irástól, tiltassék el a beszédétől, — Mindkettőből óriási haszna volna az országnak, még ha a kezét meg nem kötnek is.

Mig az ország és a nagyvilág efféle események közepette hánykódik: Debreczen városát mulatott kedvére. itt volt a legnagyobb magyar tragikus, itt volt a legnagyobb magyar hegedűművész s annak egyik fiatal hajtsa s ami fő, — meg volt a függetlenségi kör bálja, amelynek az volt a legnagyobb szenzációja, hogy folyama alatt reggelig rakták a csárdást a Debreczenben tanuló szász jogászok!

Ime, ez az igazi nemzetiségi politika, nem a Bánffyé, mi meghódítottuk a szászokat a magyar lányok tüzes tánczával s meg vagyunk győződve, hogy tartós lesz a béke! — Adja Isten, hogy úgy legyen!

Fejő.

csak akkor van bajusza, mikor a direktor ki-tüntető figyelme úgy hozza, míg az én Pálomnak bajusza olyan csinos, olyan takaros, hogy állítása szerint először is ebbe szerelmesnek bele a leányok.

S hogy nagy sportmanu, az már Debreczenbe szerte ismeretes, a löversenyeken senki sem veszít annyit, mint ő, s annyira imádja a jeget, hogy még nyakkendőjén is korcsolyát visel...

S azok a szókék, azok a barnák!... Oh ók viszik el álmát, éjjeli nyugalmát!

Emlékezhetnek olvasóink, hogy a múlt nyáron a tárczában zokogta el, hogy most ábrándolt ki huszonötödik ideáljából, s ennek az öröme — jubilált!

Oh fiatalság! fiatalság!
Régen apáink beleszerelmesedtek egy leányba. Keresztül harcolták a szabadságharcot s akkor mint hősök, mint vitézek levették vezették imádottjukat a nyoszolyó házba — S most — oh Pál! Oh Pál! — huszonöt leányt osal meg a fiatal ember!... S nem elég ez, hanem beleszeret a huszonhatodik batalán a harminczadikba s ezt versben kizokogja.

Az én szerelmes Pál barátom tehát újból szerelmes, egy szőke fűrtös angyali kis lányba... ismét írónak a versek, a szerelmes versek, melyek szerinte elcsavarták a kis leány fejét. — A mai számban is van egy.)

— Oh Pál, oh Pál! miért érdemlik meg ideáljaid ezt a poetai szerelmet, ezt a színeskedést!... kérdem tőle én.

De Pál szól:
— Eh! nem értesz te ahhoz! — az embernek csak kell valami foglalkozást keresni. —

Oh Pál mikor jubiláljuk meg az ötvenedik szerelmed?!

Az öreg.

Távirat.

Országgyűlés.

— Távirati tudósítás.

Budapest, január 30.

A képviselőház mai ülésén folytatta a belügyi tárca költségvetését, amely egész 12 óráig tartott.

Ekkor az elnök a vitát berekesztette és néhány kérvény letárgyalás után a bejelentett interpellációkra került a sor.

Elsőnek ma az országos levéltár tételénél

Thaly Kálmán

szólt: Harmincz éven át tanulmányozta már — ugymond — a levéltárakat, így az országos levéltár is. — z ott találhatnó tisztá és megbízható adatokból kell rektifikálni a historiai tévedéseket, megvilágítani az egyes homályosabb helyeket, (Úgy van! a baloldal.) Eötvös reformszöveget vetett fel, ennek az intézménynek a tudomány céljaira hozzáférhetővé tételénél, a belügyi államtitkár ezzel szemben kijelenti, hogy a levéltár minden tekintetben megfelel tudományos céljának. A levéltár főnöke — folytatja Thaly — erre nézve semmi előterjesztést nem tett, de ne is várja az államtitkár, hogy Pauler Gyula ilyen előterjesztést tegyen. Tudja ő azt nagyon

jól, hogy a kormánynak ilyenre nincs pénze, mert a pénz a választásokra kell.

A mostani személyzet csak arra elegendő, hogy egyesek családfáját kikutassa, ha a kamarási méltóság megszerzéséhez szükséges.

Thaly Kálmán gyönyörű beszédeben attér azután a Rákócziakra, kiknek történetével 30 évta foglalkozik... (Lelkes eljenzés és taps a szélsőbalon.)

— Köszönöm a megtiszteltetést — mondá meghatottan a zajos ovációtól Thaly — de én nem tulajdonítok magamnak semmi érdemet **én csak belső ösztönömet követtem.** (Tetszés.)

A szép és megható jelenet után Thaly folytatta beszédét: A Rákócziak, Bercsényiek birtokainak elkobzása után a birtokokra vonatkozó kiváltságok okiratokat a kamarai levéltárból a körmöcbányai papírmalomba vitték, a hol beosztottak és új papírost csináltak belőlük, egyrésztüket megmentették, most pedig nagy tömegben feldolgozatlanul hevernek. Ezt az óriási okirathalmazt limbusznak keresztelték el. Ebben az elkeresztelésben együtt evez Molnár apattal. (Óriási derűtség.)

Ezek az okiratok várják a feldolgozást s mint lelkek a limbusban a feltámadást. [Nagy derűség és taps.]

Még több javaslatot ad elő s azután azon óhajának ad Thaly kifejezést, hogy az országos levéltár a hiteles helyekkel a kultuszminiszterium kezelésébe menjen át. A tételt elfogadták.

Az egész ház nagy éljenzéssel fogadta Debreczen kurucz képviselőjének beszédét, mely remeke volt az eddigi szónoklatainak is. A beszéd után számszan melegen üdvözölték a szónokot.

Perczel válasza.

Kijelenti, hogy amit lehet megfognak tenni az országos levéltár érdekében. Örömmel és elismeréssel fogadja Thaly Kálmánnak mint ország-szerete elismert kitűnő tudósnak tanácsait igéri, miszerint gondja lesz rá, hogy azokat meg is valósítsa. (Élénk helyeslés.)

Belügyi budget.

Eötvös Károly személyes kérdésben felel a tkezy államtitkárnak tegnapi beszédére, a ki néhány szóban adja meg viszonzválaszát. A tételt elfogadták.

Dózsa Elek a vármegyei közigazgatás tételénél mondott beszédét a megyei közegek védelmére. Ezzel a tárgyalást délben felbeszakították.

A doroghi püspökség.

A kérvények tárgyalása következett ezután.

A hajdu doroghi magyar g. kath. püspökség ügyében beadott kérvények mely a magyar liturgiát is kérvényezi, Molnár Bela, a bizottság előadója azt indítványozza, hogy adják ki a kultuszminiszternek.

Wlassics Gyula vallás és közokt. miniszter emelkedett szólásra beható részletességgel s a tárgy alapos ismeretével tárva fel a mozzáson minden eddigi fázisát. — Óriás tetszés közt jelentette ki, hogy a szen-

szék tiltó rendelkezésére nem végleges.

A kormány megfogtenni a ügy érdekében minden lehetőt. de kötelessége hangsúlyozni hogy a kormány befolyása a kérdés eldöntésére csak informatív jellegű lehet, mert a döntés a szentszék joga. A bizottság javaslatát elfogadták.

Az önálló vámterület.

Gajari Ödön előadó, az önálló vámterület érdekében beadott kérvényeket irattárba javasolta tételni.

Kossuth Ferencz a függetlenségi párt zajos helyeslése közben mutatja ki, mennyire fonák helyzetbe hozza ez a javaslat a nemzet önrendelkezési jogát a vámterület kérdésében. Javasolja, hogy a kérvényeket pártolólág adják ki a kormánynak.

Polónyi Géza, Tóth János és Helli Ignác Kossuth javaslata mellett, Darányi miniszter, Hegedüs Sándor és Horánszky Nándor az előadó mellett szóltak. A többség a kérvényeket irattárba helyezte.

A tanitók nyugdíja.

A tanitók orsz. bizottsága azt kéri az országgyűléstől, hogy az 1896. évet 3 évnek számítsák be a tanitók nyugdíjába.

A kérvényt pártolólág adták be a kultuszminiszternek.

Ezután interpellációk következtek.

Ujdonságok.

A jéghez.

Debreczen, jan. 30.

Adtunk már rólad gyászjelentést
S el is temettünk tégedet
Zokogva mondtunk fölötted
Bucsuztató beszédeket.

De mégis vártuk, egyre vártuk,
Hogy újra visszatérsz te még,
Mert el nem mulhatik a tél úgy,
Anélkül, hogy ne volna jég.

És ime, itt vagy újra nálunk,
Feltámasztott a téli fagy:
Üdvözlünk és csak arra kérünk
Hamar bennünket itt ne hagyj!

Szívünknek egész melegével
Köszöntünk újra tégedet, —
Csak aztán fel ne olvasszon e
Szívünkbeli áradó meleg.

* **Istenitisztelek.** Holnap f. hó 31-én az ev. ref. templomokban az istenitisztelek a következő sorrendben tartatnak: a nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, a kistemplomban B. E. L. K. J. Lajos s. lelkész, az ispotály templomban Dicsőfi József lelkész, a Kossuth utcza templomban Mitróvics Gyula lelkész. Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor M. A. T. N. Y. Lajos lelkész, délután 3 órakor Geiszling Pál s. lelkész végzi az istenitiszteleket.

* **A Csokonai körből.** A Csokonai-kör legközelebbi felolvasó ülését mint értesülünk pénteken, jövő hó 12-én fogja megtartani

melyre nagyban folynak az előkészületek. A közönség körében azonban mozgalom indult meg az iránt, hogy az ülés kivételesen csütörtökön tartassék, mivel pénteken a hírlapírók estélye a kör üléseinek közönségét akadályozhatná a megjelenésben. A közönség ez óhaját magunk is ajánljuk a kör figyelmébe.

* **A mi pártunk bálja.** A debreczeni bálók között mindig, régiidők óta híres és fényes volt a mi pártunk a függetlenségi párt bálja. Hány legény, de hány rózsás arcú szép debreczeni leány is számít erre a mulatságra? Mintha csak otthon a kedves szerető családban mulatna az ember, rendszerint olyan sikerült, olyan kellemes ez a multság mejről minden emelygős affektáció feszítés, kényeskedés száműzve is van. Csak magyarosan becsületesen kedélyesen, ez a jelszó, mert mit is ér az az Ős Budavári papir pompa, hol az aranyozás alatt a penész, a betegség bacillusai? Hisszük is, hogy az idén is a szokott fényességgel fog sikerülni a mi pártunk bálja, mely február hó 27 én szombaton a „Korona” dísztermében lesz megtartva s melyre vonatkozólag a következő meghívó jegyet kaptuk: Meghívó A debreczeni függetlenségi párt által 1897. évi február 27 én szombaton a „Korona”, dísztermében tartandó zártkörű táncz- és szórakoztatás czímű — családjaival tisztelettel s barátságosan meghívja a rendező bizottság. Belépti jegy személyenként 1 forint. Felülfizetések hírlapilag nyugtáztatnak. Jözü ételek és italokról gondoskodva lesz. Kezdeté 8 órakor.

* **Hagyomány az árvaháznak.** Szentesy János ur, szüleinék, Szentesi István és neje Szilágyi Mária elhalálása alkalmából, s azoknak hagyományozása folytán 300 azaz háromszáz forint készpénzt juttatott kezéhez árvaház czéljaira, mely nemes tettet a midőn ezuttal a nyilvánosság előtt nyugtáztatók, óhajtom, hogy a nemes lelkű adakozók e nemes tette minél több követőre találjan, miután árváink gondos és tapintatos vezetésében az ilyen nemes tett méltó jutalmát mindenkor felfogja találni. — Debreczen 1897 jan. 1. Szűcs Kálmán négyeleti pénztáros.

* **Az Emke bál és színi előadás.** Az Emke debreczeni fiókja tudvalevőleg f. év; márcz. 26-án nagyszabású műkedvelői előadást rendez a színházban, melynek sikere érdekében a város egész művelt társadalmát értekezletre hívta az elnökség holnap délelőtre. A meghívó szövege ez: Meghívó az Emke Debreczen sz. kir. városi és hajdúvármegyei fiókja javára rendezendő műkedvelői előadás tárgyában f. é. jan. 31-én d. e. 11 órakor a vármegyei nagyteremben tartandó ülésére. Gr. Kornis Zsigmondné.

* **A debreczeni hírlapírók** által a színházban február 12-én rendezendő hangverseny és színelőadás iránt olyan páratlan érdeklődést tanúsít a közönség, hogy ma már két héttel az estély előtt, valamennyi ipáholy és elsőrendű támlásszék le van foglalva. A másodikrendű támlásszékek még kilencz, a harmadrendű támlásszékek huszonnyolcz s az emeleti zártszékek egy része nincs még előjegyezve. Azokat tehát a kik e helyek közül bármelyikre előjegyzést kívánnak tenni tisztelettel felkérjük hogy az előjegyzés iránt a Debreczeni Reggeli Ujság szerkesztőségében ma délután 3 órától este 6 óráig intézkedni sziveskedjenek. Megjegyezzük még hogy az előjegyzett helyek jegyeit a jövő héten csütörtökön bocsátja ki a rendezőbizott-

sáo. Négy napig az előjegyzett helyek vissza tartatnak s csupán azoknak adatnak ki a kik az előjegyzést eszközölték. — Ha a jelzett négy napon belül bárki is nem váltaná ki előjegyzett helyét, azt a további jelentkezők rendelkezésére bocsátja a rendezőség.

* **A függetlenségi párt és én** című tegnapi kis Gringore szöszban feleresztett cikkelyünkre vonatkozólag illő kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy az egész keserű história egy mulatságos és bosszantó félreértésen alapult, mert a derék függetlenségi pártnak, mint a felperesnek semmi köze hozzám, csak mint szíves jóakaróimnak, — így tehát én sem lehetek a pártnak a felperese, csupán hűséges munkása, mely maradok is egész az ideig, míg szereit mikadónkat meg nem nyertük pártunk magasztos elveinek. — A megénekelt a se t így tehát a lovagiasság szabályainak megfelelőleg, értsd: a végrehajtó közbelépése nélkül — elintéztetett. **Paulus.**

* **Az iparoskör mulatsága.** Az „Iparoskör” által f. évi február 7-én (vasárnap) a Bika szálloda dísztermében rendezendő zártkörű tánczvizalomra a meghívók kiküldettek és a kik azt talán nem kapták meg, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek egyeleti pénztárnok SzédlákJózsef urhoz fordulni a végett. — A rendezőség.

* **A nőipariskola köréből.** A nőipariskolában a féléves beiratás február hó elsejével veszi kezdetét. Miután a rendkívüli növendékek csak fél esztendeig kötelesek egy szakmára járni, számukra most új tanfolyam nyílik a felsőruha és fehérnemű szabás és varrásból. Figyelmébe ajánljuk ezt a belépni szándékozók számára valamint azt is, hogy fent említett szabályunk értelmében csak is ebben a hónapban vehetünk még fel új növendékeket. Kubek Erzsébet nőipariskola igazgató.

* **A vármegye köréből.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága február havi ülését a jövő hó 2-án tartja meg a főispán elnöksége alatt a melyen a f. havi jelentések kerülnek tárgyalás alá. Február hó 5 én a számonkérőszék tart ülést a vármegyei háznál Február hó 6 an a vármegyei állandó választmány ülészik a melyen a közgyűlést készítik elő. A megyei közgyűlés pedig február hó 13 én lesz.

* **Az ev. ref. filléregylet teaeestélye.** A filléregylet által február hó 6 an tartandó teaeestélyre a meghívók szétküldettek. — Megtörtént azonban, hogy egyes meghívók elégtelen czimzés miatt kézbesíthetők nem voltak. Felkérőnek azért a m. t. közönség azon tagjai, kik meghívót nem kaptak és ilyenre igényt tartanak, sziveskedjenek ez iránt a filléregylet elnökségéhez fordulni. A rendezőség.

* **Uj rendőrbiztos.** A tegnapi városi közgyűlés felmentette Sárközy Józsefet a rendőrbiztosi állástól, ennél fogva ma a főispán ez állásra Szűcs Károly helybeli csendőrőrmestert nevezte ki.

* **Az italmérségi adó megszüntetése.** A pénzügyminiszteriumban már egy hete szakadatlanul tanácskoznak a szeszitalmérségi adó megszüntetése ügyében. A tanácskozás a söritaladóra és a cukorfogyasztási adóra is kiterjed. E tanácskozásokról az Italmérségi adó ügyi szaklap a következőket írja: »A pénzügyminiszterium, úgy látszik, komolyan kezébe vette ez adótörvények módosítását és miután tudtunkkal az előmunkálások már régen elkészültek, de sőt maga a

törvényjavaslat is már ki van nyomtatva, e hosszú tanácskozás arra mutat, hogy ez eddigi kidolgozás revízió alá vétetven, az most lényeges változáson megy keresztül. Hogy minők lesznek azok a változások, miután a tanácskozás egyes részletei még ki nem szivárogtak, eddigelé megtudnunk nem sikerült. Annyit azonban máris konstatálhatunk, hogy a bérleti rendszer már csakugyan utolsó napjait járja.

* **Előkészületek a hadgyakorlatokra.** A folyó évi hadgyakorlatokra, melyekben tudvalevőleg a nemet császár is részt fog venni, már most nagy előkészületek folynak. Gróf Bombelles nagy bosvai kastélyát teljesen alakíttatja és új butorokkal látja el, valamint a parkot is stilszerűen rendezgeti. Taaffa gróf kis bosvai uradalmán nagyszerű javításokat eszközöltet. Károlyi Sándor gróf pedig egy egészen új vadászkastély építését határozta akkorára el.

* **Csalás a sorsjegyekkel.** Furfangos csalásról és csalókról érkezett a rendőrséghez ma d. e. jelentés. Két handlé házal a külvárosok egyszerű házaiban, ugynevezett sorsjegy eladásban utaznak. Már többen felült az élelmes handléknak, kik oly szemtelenül üzik a »gesftet», hogy haszontalan, értéktelen, piszkos, színes papirosokat kínálnak az eladásra, melyre a következő rejtélyes számok vannak a csizióból kinyomtatva: 1897 m. J. Z. 3/0. 0821—04. jan. 25, Apr. 25, Julius 25, okt. m. t. 20. egy évre K. J. A nemtelen csalókat, a kik e haszontalan nyomtatványokkal a szőlőskertek hiszékeny lakosai közül többeket becsaptak, ajánljuk a közönség figyelmébe a furfangos handlékat.

* **Jég pálya a kis-templom mellett!** A kis-templom bazára melletti aszfalt-uton igazi jégpályát rendeztek be az iparos tanoncok. Tegnap estendet is egész sereg czírmos inas csuszkált, szitkozódott, pöfékelt ott. A jeles sportszemekeket ajánljuk a rendőrség figyelmébe, még pedig lehetőleg az ideig, mignem a legujabb jégpályán valaki a lábát el nem törí.

* **Meghívó.** A »Zion» debreczeni betegsegélyző-egyletnek 1897. február hó 7-ik napján, azaz vasárnap d. e. 10 órakor a »Frohner»-szálloda éttermében tartandó közgyűlésére az egylet tagjai ezuton is tisztelettel meghívotnak. — Napirend: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Jelentés az egylet 3 évi működéséről. 3. Az 1896. évi zárszámadás betérjesztése és a számvizsgáló bizottság erre vonatkozó jelentésének meghallgatása. 4. Egy 3 tagú számvizsgáló bizottság választása az 1897 évre. 5. Választmányi előterjesztés az alapszabályok sürgős módosítása tárgyában. 6. Esetleges indítványok. 7. Elnök, alelnök, pénztárnok, ellenőr, 2 orvos, 3 betegfelügyelő és 15 választmányi tag választása.

* **A jégről** Végre valahára beköszöntött a tél s meg kezdődött a januári mulatság a korcsolyázás. A város különböző helyein öntött s berendezett jégpályákon szebbnél szebb »bogni»-kat hasítanak a fiatalok minden délután s a mai csinos divatu szoknyák gyönyörű frantban lobognak zászlóként a síkló hölgyek után. Mert hiába a korcsolyázás maga a poézis ugyan, de igazi ritmusát a lengő boák és lobogó szoknyák adják meg. Ajánljuk is mindenkinek, hogy igyekezék a korcsolyázó kosztümjét Boros testvéreknél beszerezni akiknek képes Divat Értesítőjéből gyönyörű ilyen öltözeteket látunk, amelyeknek az a nagy előnyök is megvan, hogy rendkívül olcsók s már mint értesülünk a holnap délutáni jégünnepeken is nagy számmal fognak szerepelni a Boros fele jegtőltek.

* **Köszönetnyilvánítás.** A Gönczy egylet központi bizottsága által rendezett »Károlyi Filléres Vasár» jövedelméhez csatolás végett Hőrebhegyi Sinay Ida urnó önsága öt forintot juttatott Káloca Róza urnó kezéhez. Midőn szerencsés vagyok nyilvánítani, hogy ez összeget a mai napon számadásom alá vettem, köszönetet mondok nevezett urnónek, ki ne-

mes szive sugalta jótékonyágával siet a még kezdet nehézségeivel küzdő „F ill é r e s f ü z e t e k” című népszerűsítő törekvő irodalmi vállalatunk gyámoltására. Debreczen 1897. január 29. K á p o s z t á s Imre penztárnok.

* **Katonák ebédje.** Tizenhatszék kemény krajcárokkal állapította meg a honvédelmi miniszter 1897. évre a közös hadsereg és honvédség vitézei számára átvonulások alkalmával kiszolgáltató napi étkezés árát, a mi annyit jelent, hogy őrmestertől lefelé minden egyes emberért 18 krajcáros ebéd erejéig szavatol a kincstár. Az bizonyos, hogy nem valami nagy summa, csupán az a vigasztaló benne, hogy a katonai kincstár nem köti magát erősen ahhoz, hogy minél jobb ebédrel meg ne vendégelhesse a szállásadó katoná vendégét. Sőt ezental is szabad lesz tejből és vajból fűrésztelni az armádia derék katonáit.

* **Szerecsen pinczér a Balaton kávéházban.** Messze földön ringott a jő A b d u l a Emil arabus születésű debreczeni szerecsen pinczér bölcsője . . . Messze, messze Medina város mellett az arab pusztakon, ahol pálmák intgetnek lombjaikkal. Vagy talán bölcső sem volt az, hanem csupán zajda, melyben a fekete arcú arab asszony hátán hordozta a füstös képű A b d u l u t, a ki most éppen 26 éves, tehát korra nézve legszebb párti az olyan exotikus menyecskeknek, leányoknak, kiknek szive már a R i g ó Jancsi neve hallására is szerelemme vágygallyal dobban? Ezelőtt 16 évvel hozta bel Magyarországra a derék Abdulut V á m b é r y Armin nagy tudósunk egyik keleti utjából. És A b d u l u azóta mesterséget tanult itt a pinczérseget, azt is, mint mondják, csupa rokon szemből a fekete kávé iránt, mely szinte híres napkeleti csemege. A b d u l u Emil most aztán Debreczenben a Glück Leopold „Balaton” kávéházában pinczérkedik, ahol a fekete M u r z u k, a R á c z Károly kitűnő kis bögőse irigykedve, sóhajtozva nézi szép ragyogó fekete színe miatt . . .

* **Vászon tolvaj.** M i k e Sándor neve ismeretes. Alig van hét, hogy ha véletlenül szabadlábon van, hogy ne ragadna most ez, majd amaz a kezéhez. Ma reggel K o n t s e k Kornél női divatkereskedésének kirakatát szemelte ki, a hol megpillantott néhány vég vásznat, melynek árából vig perczeket volt szándéka saját magának rendezni. Sikertült is neki a kirakattól 3 vég vásznat elemelni, de nem élvezhette annak gyümölcsét, mert egy óramulva elcsípte a rendőrség. Így Mike Sándor nem fog most addig lopni míg ezért a csinjéért csücsül.

CSARNOK

Gizi kisasszony.

— Elbeszélés a színész életéből. —

A „Debreczen” számára

ifj. Mórincz Pál.

(Folytatás.)

— Kinder, kinder csak küszöljátok egymást, hanem csak módjával — wájszt ihr, — csak módjával . . . No hát maguk is! . . . Es Kéryt oda taszította a meleg szobalevegőtől egészen kitikkadt, pirosra gyuladt Gizéhez . . .

A kényelmes naivácska kedvéért Gizi is letette a másik szobában a fűtőjét s csak egy vékony, halavány szatenderék volt rajta, melynek felül a nyaknál nem is volt kapcsa, hogy sima, bársonyos bőre kiinderkedett, mint a hímvas szép ősi barack. És Pista a női test illatától, a melegtől megbódulva a leány nyakára nyomta égő ajakát és a leány is erőtllenül, megbágyadva mintegy mórban oda engedte magát karjaiba. A haja is illatos volt s mint a láng úgy zsizsegtek, úgy bizsergették a vért a hosszú, selymes barnás vörös hajszálak, majd arcát is fordítván, oda nyujtotta ajkát Istvánnak . . . Kék eres szemhéjjai idegesen rezgő szempillái le-lecsukódtak és úgy csókolták egymást . . .

— Kinder, kinder, no csak módjával, köhécselt a „mutterke”, aki éppen hittel for-

dulván a kályhánál foglalatokodott, melegítette a kifőzött elhozott ebédet . . .

Es a felfortyant káposzta szag, a poharakba kiöntött konyak fel-felcsapódó szesze, a reggeli kozmált tejszaggal, meg a kályhába valami nehéz keleti füstölő szert is dobtak, kábító, különleges volt ez a levegő a szobában, de a melyben a kis kövér naiva oly jól, oly szemmel láthatólag jól érezte magát, hogy a melegben lustálkodhatott mint a cicca, mikor a meleg konyha aljában érezheti az étel szagát is. Fekete haja kékesbe csilámlott. Kerek kis tokája volt. És a mellett hogy vőlegényével folyton csókolták, egész jóízűen fogyasztották a töltött káposztát is.

A Gizi és Pista pedig egymás mellett ültek a puha diványon, mely minden mozdulatra oly izgatón inogott, nyiszorgott. Ittak bort is de ezt egy pohárból, mivel már több pohár nem jutott. Szent Kleofás, vándorló cigányok szentje, a kis gazdaszony az egyik feketekávé csészét is eltörte, hát ezt is egy findzából kellett inniok.

— Köszönöm, s a hölgyek rágyújtottak a szívarkára, fújták a füstöt a sarga Mandi madár felé, mely csipogott s reá-reá szállott — ott fel s lebillégen — a hölgyek kalapjára. — Hess te csunya magár, sokszor milyen megrémülve kergették le onnét a kis illetlent . . . (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Kőbányai sertés-piacz.

jan. 29.

Hízott sertés árak: 1. Magyar első reudü Óreg nehéz (páronként 400 klgon felüli sulyban — krtól — krig. 2. Óreg közép (páronk 300—400 klg. sulyb. — krtól — krig. 3. Fialat (páronként nehéz — ban felülisulyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 250—300 klg. sulyban 54—56 krig. 5. Fialat könnyü páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 klg. felüli sulyban — krt. Közép páronként 220—280 klg. sulyban — krig. Könnyü páronként 200 klg. terjedő sulyban — krig. III. Szerbia nehéz páronként 260 klg. felüli sulyban 52—53 krig. Közép páronként 220—260 k terjedő sulyban 50—51 krig. Könnyü páronként 220 klg terjedő sulyban 49—50 krig.

Sertés létszám 1897. jan. 27-ik napján volt kész etben 5387 drb. 1897. jan. hó 28-ik napján felhajtott 665 drb. 1897. jan. 28-ik napján elszállított 279. db. 1897. évi jan. hó 29-ik napjára marad készletben 5773 db. A bizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonatözsde.

jan. 28.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	—	76	—
»	77	7.90	8.05	78
»	79	8.15	8.25	80
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
»	77	8.25	8.30	78
»	79	8.35	8.40	80
Pesvidéki ó	75	—	76	—
»	77	8.35	8.25	78
»	79	8.15	8.35	80
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
»	77	8.35	8.40	78
»	79	8.45	8.50	80
Bácskai ó	75	—	76	—
»	77	8.10	8.20	78
»	79	8.25	8.30	80
Észak magy	75	—	76	—
»	77	—	78	—
»	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű uj	70—72	6.65 6.70
» másodikrendű uj	—	6.65 6.60
Árpa takarmánynak »	60—62	4.10 4.45
» égetni való »	62—64	5.80 5.90
» serfőzdei —	64—66	6.50 8. —
Zab — — — — uj	39—41	3.90 6.35
Tengeri bánsági — uj	—	3.45 3.50
» más nemű »	—	3.30 3.40
Repcze bánsági	—	0. — 0. —

Eladó szőlőföld

a tóczós kertben, kényelmes lakással ellátva. Egy része diszkert, más része nemes faj szőlővel van beültetve. — Teljes felszereléssel, butorzzattal, kedvező feltételek mellett megvehető.

Értekezheri Kossuth-utca 24. sz. a. a tulajdonossal.

NOVOTNY ANTAL

harang- és érczöntődéje

ajánlja magát a t. cz. közönségnek és községeknek minden nagy-ságu harangok ujra, illetőleg új harangok és egész harangzatok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére, újabb modorra szerelve, több évi jótállás mellett, vertvas koronákkal, úgy hogy az így felszerelt harangokat könnyen és többször lehet fordítani, mi-által a harang a megrepedéstől megóvatik.

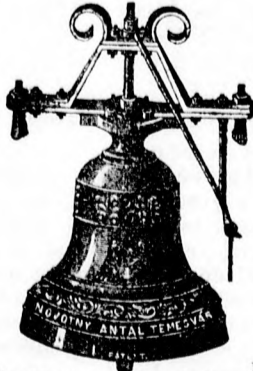
Különösen ajánlja az általa feltalált

többször kitüntetett, átlukasztott, szabadalmazott

HARANGJAIT,

melyeknek hangosabb, tartósabb és mélyebb hangjuk van és így egy 200 Ko. egy ily 260 Ko. haranggal egyenlő. — Ajánlom továbbá régi harangok vertvas koronávali felszerelését, vertvas-harang állványokat, minden nagyságu óraharangokat. — 300 kgr. és azon aluli harangok mindig raktáron vannak. — Költségvetésekkel és képes árlapokkal díjmentesen és ingyen szolgálók.

NOVOTNY ANTAL Temesvár, Gyárvaros

harangok mindig raktáron vannak.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

czégnél

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Febr. 1-től az ösz-
szes kirakatokban
kész női fehérnemű
kelengyék kiállítása,
melynek megtekintésére a n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a polgármester ur házában a **Kossuth-utcán** levő

ERZSÉBET kávéházat

a mai napon átvettem s azt egészen újonnan felszerelve, csinosan és a mai kor kívánalmainak megfelelően berendeztem.

Hétfőn, 1897-ik év február hó 1-én

KISS BÉLA zenekara közreműködésével megnyitom.

Igyekedni fogok kitűnő kávéházi italok, hideg felvágott, a legjobb borok és egyéb szeszes italok valamint pontos kiszolgálást által a n. é. közönség pártfogását kiérdemelni.

Kérve a szives támogatást, vagyok tisztelettel

ROSENZWEIG LIDIA

kávéház tulajdonosné.

Bécsi sebolaj

kitűnő szer mindenféle sebesülésnél

(fagyosság és rovarszúrásnál)

helyettesíti a sebkötést teljesen és a gyógyulás legrövidebb idő alatt eszközl.

Csakis védjeggyel valódi.

1 és 2 koronás üvegesében.

Raktár: Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emilnél.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közszevénél, csuszánál, tagzsággatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapeston. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállók, RUDOLSTADT.

DÉLI GYÜMÖLCS nagy raktára.

A karaván orosz társulat eredeti vámszalaggal ellátott orosz theája.

Valódi Ananász, Jamaikai, Cuba, Brazíliai RUMOK raktára.

Igen szép és jó zamatu Cuba, Mocca, Java, Gyöngy, Portorico, nyers kávé és naponként frissen pörkölt kávé. Egy üveg finom rum és egy csomag valódi orosz thea 95 krajczár.

Van szerencsém a n. é. közönség figyelmét a legújabb találmányu „Pörköltöm” segítségével előállított

pörkölt és darált kávéra

felhívni, mely a legjobb fajta nyers kávék összepörköléseből áll elő és egy kitűnő erejű indiai kávéval keverve, kitűnő darált kávét bocsájthatok a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Ajánlok továbbá mindenféle tisztán kezelt fűszereket, mazsolát, mandulát, mogorót, cukrot, gyertyát és mindenféle szobabeeresztő lackokat a legjobb fajtából, szolid és pontos kiszolgálás mellett. — A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok tisztelettel!

JÁNOSSY BÉLA

kenyér-piacz.

Mazsola, mandula füge, datolya, citrom és narancs, kicsinyben és nagyban.

Nagyobb megrendeléseknél engedményt adok.

COGNAC és valódi szerémi szilvórium Thea 1 deka 5 krtól feljebb.

Indiai darált kávé
Kifűnő erejű és zamatu
ozigória nélkül
1 kilo 1 frt 40 kr.

Mélyen leszállított árak!

Üzletáthelyezés és megnagyobbítás miatt minden készleten levő

üveg- porcellán- szalon

és **FÜGGŐ lámpákat** a legolcsóbb árakon árusítom ki, november 20-tól 1897. febr. 15-éig, melyre a n. é. közönség figyelmét felkérem.

Teljes tisztelettel

Mocsáry Lajos

a „BIKA” szállodával szemben.

Köhögőknek

1000 bizonyítvány igazolja a

Kaiser mell-czukorka

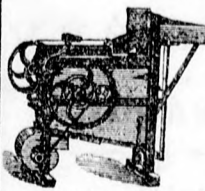
kitűnőseget, mely gyorsan segít köhögés, rekedtség, katharrus és elnyálkásodás ellen. Ausztria, Németország és a Schweiz legnagyobb specialitása. Csomagonként 10 és 20 kr.

Biztos hatást

gyakorolnak a bevált és nagybecsű Kaiser fodormenta-caramellái étvágytalanság, gyomorfájás és elrontott gyomor ellen. Valódi csomagokban 20 kr-ért kapható **ROTHSCHNEK V. EMIL** gyógyszerertárban Debreczenben.

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

Gabonarosták,
Konkolyozók (trieurók); kézi kezelésre való
Széna- és szalma sajtók fekvően vagy kocsira szerelve
Takarmány-füllesztők,
Szállítható **takarék-főző-üstök** takarmány stb. részére románuz bevonattal vagy anélkül, szállítókészülékkel vagy anélkül

Szecs kavágók
Répa- és burgonya, vágók,
Darálók,

»Agricola« sorvetőgépek (tolókerék szerkezettel)

mindenneművetemény számára, váltókerékek nélkül,

Egy-, két- és több vasu ekék

jótállás mellett elismert legjobb minőségben és szerkezettel készülnek

MAYFARTH Ph. és Társa

cs. és kir. kiz. szab.

gazdasági gépgyárában.

Bécs, III, Tabornstrasse 76. sz.

Arjegyzék ingyen — Képviselek felvételnek

Üzlet átalakulás miatt

alant jelzett áruk
feltűnő olcsó árban
kaphatók

ifj. Kovács S.

ezégnél

Kossuth-utca első takarékpénztár épület.

	Ezelőtt	Most
1 vég 30 rőf $\frac{1}{8}$ Creás vászon	frt 9.50	5.—
1 » 30 » $\frac{1}{8}$ » » »	» 11.—	5.50
1 » 30 » $\frac{1}{8}$ Rumburgi v.	» 14.50	7.50
1 » 30 » $\frac{1}{8}$ Imperial v.	» 15.—	8.—
1 » 30 » $\frac{1}{8}$ Hollandi v.	» 16.—	7.35
1 » 30 » $\frac{1}{8}$ Chiffon	» 9—	5.50
1 » 30 » $\frac{1}{8}$ » » »	» 12.—	6.—
1 » 30 » $\frac{1}{8}$ » » »	» 13.50	6.50
1 mtr. 155 cm. széles lepedő vászon	» 1.20	— 60
1 mtr. 175 cm széles lepedő vászon	» 1.80	— 96
1 drb 50-es ing sima elővel	» 1.70	1.10
1 » 100-as ing sima elővel	» 2.—	1.30
1 » 150-es » » »	» 2.40	1.50
1 » 200-as » » »	» 2.75	1.75

Ugyanaz redős elővel 20 krral drágább.
Báli ingek 1 frt 40 krtól 2 frt 50 krig. legújabb minták

	Ezelőtt	Most
1 drb köper lábravaló	frt 1.30	— 70
1 » Damast v. lábravaló	» 1.75	— 90
1 » Csikós gradl. lábrav.	» 2.40	1.20
1 » rumburgi lábravaló „	» 2.75	1.40
1 tczt. inggallér ötszörös	2.50	1.90
1 tczt. kézelő	4.80	3.50
12 drb. francia battist zsebkendő kü-lömböző színekben 1 forint	50 krtól	6 frtig.
12 drb vászon kendő 1 frt 20 krtól	4 frt 75 krig.	

	Ezelőtt	Most
1 drb Gratiósa (vasnyelű) esernyő	frt 2.50	1.25
1 drb Gratiósa (vasnyelű) női ernyő	frt 2.40	1.20
Fü kalapok 50 krtól	1 frt 20 krig	
Férfi » 70 »	2 forintig.	

Kemény kalapok minden színben
1 frttől 2 frt 50 krig.

Selyem nyakkendők
10 krtól 60 krig.

Francia füzönyök (Mieder)
80 krtól 2 frt 50 krig.

Uti bőröndök.

**Illatszerek, fésük, kefék,
bőrárak stb.**

bámulatos olcsó árban
kaphatók

fenti ezégnél.

Ugyanott egy jó házból való fiu ki leg-alabb II-III. felsőbb oszt. végzett tanulóul felvétetik.

EISLER IZIDOR

divatruháza és női divattermében

DEBRECZENBEN, a főposta mellett.

Báli alkalmi toilettek,
báli belépők, jelmez ruhák,
MENYASSZONYI KELENGYÉK

a legszebb kivitelben összeállítva, meglepő olcsón készíttetnek.

Dus választék: **legyezők, virágok,**
selyem és bőr keztyükben,
vászon és fehérneműekben,

kül- és belföldi
ruhaszövetek, selymek, pelüsek, bársonyok és
mosó kelemekben.

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & CIE

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
Mindenhol kapható.
Vezetőügynökség: **RUDA és BLOCHMANN**, Budapest és Bécs.

CLAYTON és SHUTTLEWORTH

mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám
ajánlják hírneves

takarmanyvágó gépeiket,
nevezetesen mindennemű
szecskavágót,
répavágót,
darálót,
tengeri morzsolót
stb. évtizedek óta legszolidabbnak ismert jó minőségben.
A nagyérdemű közönség kényelmére ezen gépekből állandó bizományi raktár van
DEBRECZENBEN

Bauer és Társa ezégnél
Nagy-Péterfia-u. 371. sz. a.,
hol ezen gyártmányok eredeti minőségben a legjutányosabban megszerezhetők s hol kívánságra egész takarmány kamarák berendezésére nézve is minden felvilágosítás a legkézségesebben nyújtatik.

